

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Hangfelvételek illegális terjesztése

Ügyszám: SZJSZT 9/2002

A rendőrség által feltett kérdések:

1. Az adott hanghordozók Magyarországon történő forgalmazása legális-e?
2. A becsatolt dokumentumok alapján jogdíjfizetés megállapítható-e?

Az eljáró tanács válasza:

Az eljáró tanács a megkereső hatóság által benyújtott iratok alapján mindenekelőtt megállapítja, hogy a megkeresés alapjául szolgáló eljárás tényállási elemei több helyütt lényegi hasonlóságot mutatnak annak a szakvéleménynek az alapját képező tényállási elemekkel, amelyet ugyanezen eljáró tanács alakított ki (a hivatkozott szakvélemény iktatószáma: SZJSZT 10/01). A két megkeresés tényállási elemeinek több helyütt fennálló lényegi hasonlósága következtében az eljáró tanács a jelen ügyben is nagyrészt a hivatkozott korábbi szakvéleményében foglaltakkal azonos következtetésekre jutott.

Az eljáró tanács továbbá rögzíti, hogy szakértői véleményét – a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően – a megkereső hatóság által benyújtott iratok és feltett kérdések alapján alakította ki, a tények megállapítására külön bizonyítást nem végzett.

Ad 1. Az eljáró tanács a megkereső hatóság első kérdését úgy értelmezte, hogy az „adott hanghordozók” kifejezés a benyújtott iratok között szereplő szakértői vélemény mellékletében megjelölt hangfelvételeket jelöli (a továbbiakban: „vizsgált hangfelvételek”), a „Magyarországon történő forgalmazása legális-e” kérdés pedig annak megítélésére vonatkozik, hogy a vizsgált hangfelvételek Magyarország területén történő terjesztésének jogát a hatályos jogszabályoknak megfelelően gyakorolták-e. Az eljáró tanács az ily módon értelmezett kérdésre az alábbi választ adja.

A megkereső hatóság ténymegállapítása szerint a J. P. W. gyanúsított és felesége tulajdonában álló M. Kft. főtevékenysége zeneművek előadását rögzítő hangfelvételek Magyarországra forgalomba hozatali céllal történő behozatalában és Magyarországon történő forgalomba hozatalában áll.

A zeneművek előadását rögzítő hangfelvételeknek az országba történő behozatala, továbbá forgalomba hozatala a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: „Sztj.”) rendelkezései szerint terjesztésnek minősül, amellyel kapcsolatban a zenemű

szerzőjét, a rögzített előadás előadóművészt, továbbá a hangfelvétel előállítóját, mint érintett szerzői és szomszédos jogi jogosultakat (a továbbiakban együtt: „a jogosultak”) az alábbi, párhuzamosan fennálló kizárólagos engedélyezési jogok illetik meg:

- A szerző kizárólagos joga, hogy művét terjessze, vagy arra másnak engedélyt adjon. A terjesztés joga kiterjed annak engedélyezésére is, hogy a műpéldányt Magyarországra forgalomba hozatali céllal behozzák, továbbá hogy a műpéldányt Magyarországon forgalomba hozzák [Szjt. 23. §].
- Az előadóművész kizárólagos joga, hogy rögzített előadását terjessze, vagy arra másnak engedélyt adjon. A terjesztési jog fogalmának meghatározásából következően ez a jog az előadóművész esetében is kiterjed annak engedélyezésére, hogy a rögzített előadást Magyarországra forgalomba hozatali céllal behozzák, továbbá hogy a rögzített előadást Magyarországon forgalomba hozzák [Szjt. 73. § (1) bekezdés d) pont].
- A hangfelvétel előállítójának kizárólagos joga, hogy a hangfelvételt terjessze, vagy arra másnak engedélyt adjon. A terjesztési jog fogalmának meghatározásából következően ez a jog a hangfelvétel-előállító esetében is kiterjed annak engedélyezésére, hogy a hangfelvételt Magyarországra forgalomba hozatali céllal behozzák, továbbá hogy a hangfelvételt Magyarországon forgalomba hozzák [Szjt. 73. § (1) bekezdés d) pont].

A terjesztésre adott engedélyt a jogosultak területileg korlátozhatják, az engedélyben megjelölt területen kívüli terjesztés pedig az engedély nélküli felhasználással esik egy tekintet alá.

Zeneművek előadását rögzítő hangfelvételek terjesztése esetén – ha az Szjt. másként nem rendelkezik – a zenemű szerzőjét, a rögzített előadás előadóművészt, továbbá a hangfelvétel előállítóját külön-külön megilleti az a vagyoni jog, hogy a terjesztésre adott engedély fejében megfelelő díjazásban részesüljön. [Szjt. 16. § (4) bekezdés, 74. § (1) bekezdés, 76. § (2) bekezdés].

A megkereső hatóság a vizsgált hangfelvételek tekintetében – a benyújtott iratok szerint – szakértő bevonásával már megállapította az alábbi tényeket:

- Azoktól az érintett hangfelvétel-előállítóktól, amelyek a vizsgált hangfelvételek Magyarország területén történő terjesztésének kizárólagos engedélyezési jogát gyakorolják, az M. Kft. sem az országba történő behozatalra, sem az itt történő forgalomba hozatalra nem kért engedélyt.
- Azoknak az érintett hangfelvétel-előállítóknak, amelyek a vizsgált hangfelvételek Magyarország területén történő terjesztésének kizárólagos engedélyezési jogát gyakorolják, az M. Kft. az országba történő behozatalért, illetve az itt történő forgalomba hozatalért díjat sem fizetett.

Az M. Kft. azzal, hogy a vizsgált hangfelvételek Magyarországra forgalomba hozatali céllal történő behozatalához, továbbá magyarországi forgalomba hozatalához – a megkereső hatóság ténymegállapítása szerint – nem szerezte be a magyarországi terjesztés kizárólagos engedélyezési jogát gyakorló hangfelvétel-előállítók engedélyét és részükre az említett terjesztési cselekmények megvalósításáért díjat sem fizetett, megsértette a vizsgált hangfelvételek előállítóit megillető terjesztési jogokat. Az M. Kft. a vizsgált hangfelvételek Magyarország területén történő terjesztésének jogát tehát nem a hatályos jogszabályoknak megfelelően gyakorolta, tevékenysége ezért az Szjt. rendelkezési alapján jogsértésnek minősül.

Az eljáró tanács a teljesség kedvéért rámutat arra, hogy a szerzők, az előadóművészek, valamint a hangfelvétel-előállítók a fent ismertetett, párhuzamosan fennálló terjesztési jogok gyakorlásának módját egymás között is felhasználási szerződésekben rendezik. A felhasználás hatékonysága, illetve a forgalmazás eredményessége érdekében ez rendszerint olyan módon történik, hogy a terjesztés jogát a szerzőtől és az előadóművésztől is a hangfelvétel előállítója szerzi meg, és azt a továbbiakban – az üzleti forgalomban – kizárólagosan a hangfelvétel előállítója gyakorolja. Az eljáró tanácsnak ugyanakkor, a szakvélemény bevezetőjében hivatkozott 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre tekintettel, nem állt módjában külön bizonyítást lefolytatni arra vonatkozóan, hogy a terjesztési jogok gyakorlásának módját a jogosultak a szóban forgó hangfelvételek tekintetében is ezen a szokásos módon, vagy esetleg ettől eltérően rendezték. Az eljáró tanács ennek megfelelően a jogsértés tényét az érintett hangfelvétel-előállítók tekintetében megállapította, nem vizsgálta azonban, hogy a hangfelvétel előállítója mellett – a párhuzamosan fennálló terjesztési jogok gyakorlásának módjára figyelemmel – a másik két említett jogosult terjesztési joga is sérült-e vagy sem.

Ad 2. Amint azt az eljáró tanács fentebb már kifejtette, zeneművek előadását rögzítő hangfelvételek terjesztése esetén – ha az Szjt. másként nem rendelkezik – a zenemű szerzőjét, a rögzített előadás előadóművészt, továbbá a hangfelvétel előállítóját külön-külön megilleti az a vagyoni jog, hogy a terjesztésre adott engedély fejében megfelelő díjazásban részesüljön. [Szjt. 16. § (4) bekezdés, 74. § (1) bekezdés, 76. § (2) bekezdés].

A megkereső hatóság által felkért szakértő ténymegállapítása szerint azoknak a hangfelvétel-előállítóknak, amelyek a vizsgált hangfelvételek Magyarország területén történő terjesztésének kizárólagos engedélyezési jogát gyakorolják, az M. Kft. az országba történő behozatalért, illetve az itt történő forgalomba hozatalért nem fizetett díjazást. Az eljáró tanács továbbá a benyújtott iratokban sem talált arra utaló adatot, hogy az M. Kft. – a Szjt. valamely kivételes rendelkezése folytán – mentesülhetne ennek a díjazásnak a megfizetése alól. Az a körülmény, hogy az M. Kft. a szóban forgó hangfelvételeket jogsértő módon, a megfelelő terjesztési engedélyek hiányában hozza be az országba, illetve hozza itt forgalomba, természetesen nem mentesít a díjfizetés alól. A jogosultak díjazásra való joga ugyanis az engedélykérés elmulasztása esetén is változatlanul fennmarad, azzal, hogy annak megfizetését – a jogsértésre tekintettel – a továbbiakban a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítése [Szjt. 94. § (1) e) pont] címén is követelhetik.

Az eljáró tanács, azon túl, hogy a díjfizetés elmaradásának tényét az érintett hangfelvétel-előállítók tekintetében megállapítja, ebben az esetben sem folytatott külön bizonyítást arra vonatkozóan, hogy a jogsértéssel okozott vagyoni hátrány – a párhuzamosan fennálló terjesztési jogok gyakorlásának módjától függően – megoszlik-e egyrészt a hangfelvétel előállítói, másrészt a másik két érintett jogosulti csoport (szerzők, előadóművészek) között, és ha igen, akkor milyen módon vagy mértékben.

Budapest, 2002. április 26.

dr. Pálos György
a tanács elnöke

dr. Tomori Pál
a tanács előadó tagja

dr. Szíjj Judit
a tanács szavazó tagja